

Stanowisko Związku Zawodowego „Budowlani” i Sekretariatu Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność” w sprawie swobody przepływu siły roboczej w budownictwie i swobody świadczenia usług w tym sektorze

Przewodniczący Związku Zawodowego „Budowlani” Zbigniew Janowski oraz Przewodniczący Sekretariatu Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność” Zbigniew Majchrzak podpisali stanowisko dotyczące swobody przepływu siły roboczej w budownictwie i swobody świadczenia usług w tym sektorze.

Poniżej zamieszczamy pełny tekst stanowiska, dostępnego również na związkowej stronie internetowej pod adresem - www.zzbudowlani.pl

W polskich mediach i wypowiedziach polityków pojawia się coraz częściej temat swobody przepływu pracowników w sektorze budowlanym – zarówno w kontekście narastającego braku wysoko wykwalifikowanej siły roboczej na polskich budowach jak i w odniesieniu do kwestii swobody przepływu pracowników na wspólnym rynku Unii Europejskiej i swobody świadczenia usług budowlanych na tym rynku.

Dwie największe organizacje zawodowe pracowników polskiego sektora budowlanego, Związek Zawodowy „Budowlani” i Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność” postanowiły zająć wspólne stanowisko w sprawie otwarcia polskiego i europejskiego rynku pracy i usług w budownictwie. Nasze Związki postanowiły zaprezentować swe stanowisko także, dlatego że w mediach pojawia się wiele nierzetelnych i nieprawdziwych informacji na temat stanowiska związków w sprawie otwarcia rynku pracy i usług.

Bezpośrednimi przyczynami skłaniającymi nas do wypowiedzi są: opublikowanie raportu Komisji Europejskiej oceniającego pierwszy okres funkcjonowania tzw. ‘okresów przejściowych’ w swobodzie przepływu pracowników, zapowiedź przygotowania rozporządzenia w sprawie nowych zasad dostępu do polskiego rynku pracy pracowników z sąsiednich “krajów trzecich” oraz zbliżający się finał prac nad projektem dyrektywy o swobodzie świadczenia usług na wewnętrznym rynku Unii Europejskiej.

* Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ “Solidarność” i Związek Zawodowy “Budowlani” nie są przeciwne obecności pracowników zagranicznych na polskim rynku budowlanym. Opowiadamy się za pełną swobodą przepływu siły roboczej w Unii Europejskiej i zniesieniem wszelkich ograniczeń wprowadzonych w tym obszarze po rozszerzeniu UE o 10 nowych krajów.

* Nasze Związki opowiadają się za zniesieniem okresów przejściowych w swobodzie przepływu pracowników. Praktyka mijających dwóch lat wskazuje na to, że okresy przejściowe są narzędziem w grze politycznej. Nie służą ani przeciwdziałaniu dumpingowi socjalnemu, ani też lepszemu przygotowaniu “starych” krajów Unii do pełnego otwarcia rynku pracy.

* Nasze Związki nie są przeciwne obecności pracowników z ‘krajów trzecich’ na naszym rynku, w tym pracowników z Ukrainy i Białorusi. Jesteśmy jednak przeciwni otwarciu polskiego rynku pracy w tym momencie bez żadnych ograniczeń. Jest to niezgodne z interesami polskich pracowników, nie sprzyja długofalowemu rozwojowi polskiej gospodarki i nie jest zgodne z polityką migracyjną Unii Europejskiej.

* Nie zgadzamy się na bezwarunkowe otwarcie polskiego rynku pracy z następujących powodów :

- otwarcie rynku, czyli de facto legalizacja obecności około 150 tysięcy nielegalnych pracowników ukraińskich i białoruskich na polskim rynku budowlanym oznacza zgodę na dumping płacowy i socjalny, na niższe niż obecnie wynagrodzenia i brak kontroli nad standardami bezpieczeństwa pracy. Dopóki w polskim budownictwie nie zostaną w drodze układowej lub w obowiązującym akcie prawnym określone minimalne stawki wynagrodzenia godzinowego nasze organizacje będą sprzeciwiać się zmianom w zasadach dopuszczenia pracowników z krajów trzecich do polskiego rynku pracy;

- otwarcie rynku pracy w budownictwie na pracowników z krajów trzecich nie rozwiązuje długofalowo problemu braku polskich specjalistów. Obniżenie standardów wynagrodzeń i bhp nie przyczyni się do wzrostu zainteresowania kształceniem w

Kronika Związkowa

zawodach budowlanych. Zapaść systemu kształcenia zawodowego w budownictwie oznacza, że trudna i często niebezpieczna praca w naszym sektorze przestała być atrakcyjna dla młodych ludzi. Zbyt niskie są płace, niestabilne, sezonowe zatrudnienie przy niedostosowanym do specyfiki budownictwa prawie pracy, wciąż niski prestiż społeczny. Opłacalna stała się natomiast jedynie praca na czarno – zarówno dla pracodawców lekceważących prawo jak i sezonowych pracowników.

- przekonanie, że legalizacja pracy obecnych na polskim rynku pracowników z 'krajów trzecich' rozwiąże problem niedoboru wykwalifikowanych pracowników i znacząco ograniczy szarą strefę zatrudnienia jest przejawem myślenia życzeniowego. Podstawowym 'atutem' nierejestrowanych pracowników zagranicznych jest brak dodatkowych kosztów pracy związanych z ich pracą, obciążen podatkowych, kosztów szkolenia bhp, potwierdzenia kwalifikacji zawodowych etc.

- pracownicy zagraniczni nie rozwiążą na pewno najważniejszego problemu polskiego systemu ubezpieczeń społecznych – przede wszystkim grożącego nam załamania systemu emerytur ZUS. W krótkiej perspektywie być może pozwolą na realizację zleceń legalnie działającym firmom budowlanym dopóki nie wyjadą do krajów, w których wynagrodzenia są wyższe.

- brak wykwalifikowanych pracowników na polskim rynku pracy przy bardzo wysokim bezrobociu obnaża słabości naszego systemu przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji zawodowej. Nie zgadzamy się na zaciemnianie tego obrazu, 'łatanie' rynku pracy przy pomocy zagranicznych pracowników, bierność i nieskuteczność państwa w radykalnym ograniczaniu bezrobocia.

- główną przyczyną braku wysoko wykwalifikowanych specjalistów w budownictwie są ich sezonowe lub dłuższe wyjazdy do pracy w innych krajach UE oraz brak zainteresowania kształceniem w zawodach budowlanych wynikający z sezonowości pracy w budownictwie i niskich wynagrodzeń. Jeśli się nie rozwiąże problemu sezonowości zatrudnienia, niskich wynagrodzeń nierekompensujących intensywności i uciążliwości pracy za kilka lat dobra opinia w Europie o wysokich kwalifikacjach polskich budowlanych przejdzie do historii.

* Nasze Związki nie zgadzają się na dopuszczenie na polski rynek 'kontyngentu' budowlanych firm wykonawczych z krajów trzecich. Rozwiązanie to postulowane przez producentów materiałów i wyposażenia dla budownictwa jest rozwiązaniem dumpingowym w stosunku do polskich firm. Stosowanie w tych firmach norm i wynagrodzeń obowiązujących w krajach trzecich obniży polskie i tak niezbyt wysokie standardy i zagrazi istnieniu legalnie działających małych i średnich polskich firm.

* ZZ "Budowlani" i SBiPD NSZZ "Solidarność" nie są przeciwne wprowadzeniu w drodze dyrektywy UE regulacji dotyczących swobody świadczenia usług na rynku wewnętrznym Unii. Taka regulacja jest potrzebna dla uporządkowania przepływu firm usługowych i istotna szczególnie dla sektora budowlanego. Jesteśmy jednak zdecydowanie przeciwni tzw. "zasadzie kraju pochodzenia" zmierzającej do podważenia systemów regulacji rynków pracy krajów przyjmujących i dumpingu socjalnego. Zasada "kraj pochodzenia" jest sprzeczna z Europejską Kartą Społeczną i podważa osiągnięcia kilkudziesięciu lat dialogu społecznego w Europie. Uważamy także, że dyrektywa musi uwzględniać szczególny charakter usług o dużym znaczeniu społecznym i socjalnym.

* SBiPD NSZZ "Solidarność" i ZZ "Budowlani" uważają, że podstawowym zadaniem państwa, – ale również partnerów społecznych i innych organizacji sektora budowlanego jest przeciwdziałanie ogromnej szarej strefie usług i rynku pracy. Zwyczajna legalizacja części tej szarej strefy nie jest rozwiązaniem problemu, lecz jedynie stworzeniem nowych problemów. Nasze organizacje sugerują, że likwidacja podstaw szarej strefy powinna rozpocząć się od uporządkowania sfery zamówień publicznych, wyeliminowania korupcyjnych przepisów i likwidacji możliwości aneksowania umów.

Związek Zawodowy "Budowlani" i Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ "Solidarność" wyrażają nadzieję, że nad pokusą rozwiązań doraźnych na rynku pracy, zarówno w Polsce jak i Unii Europejskiej przeważy myślenie perspektywiczne i strategiczne a potrzeba doraźnych zysków nie przeważy nad odpowiedzialnością za zrównoważony rozwój i pokój społeczny.

Kraków, Warszawa, luty 2006

Na stronie www.zzbudowlani.pl dostępny jest projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz innych ustaw, jak również wzór karty do zbierania podpisów pod tym projektem.

**Przyłącz się, walcz o wcześniejsze emerytury
i złóż swój podpis pod społecznym projektem.**